Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 13. marca 2025 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov – Nariadenie (EÚ) 2016/679 – Článok 5 ods. 1 písm. d) – Zásada správnosti – Článok 16 – Právo na opravu – Článok 23 – Obmedzenia – Údaje týkajúce sa rodovej identity – Údaje, ktoré sú nesprávne od ich zápisu do verejného registra – Dôkazné prostriedky – Správna prax spočívajúca vo vyžadovaní dôkazu o chirurgickej zmene pohlavia“

Vo veci C-247/23, [Deldits] [i],

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) z 29. marca 2023 a doručený Súdnemu dvoru 18. apríla 2023, ktorý súvisí s konaním:

VP

proti

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu predsedu prvej komory, podpredseda Súdneho dvora T. von Danwitz (spravodajca), sudcovia M. L. Arastey Sahún, predsedníčka piatej komory, A. Kumin a I. Ziemele,

generálny advokát: A. M. Collins,

tajomník: I. Illéssy, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 3. júna 2024,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– VP, v zastúpení: G. Győző, ügyvéd, E. Polgári a T. L. Sepsi, ügyvéd,

– maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér a R. Kissné Berta, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: maďarčina.

[i] Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

– estónska vláda, v zastúpení: N. Grünberg, splnomocnená zástupkyňa,

– španielska vláda, v zastúpení: S. Núñez Silva a A. Pérez-Zurita Gutiérrez, splnomocnení zástupcovia,

– francúzska vláda, v zastúpení: R. Bénard, B. Dourthe a B. Fodda, splnomocnení zástupcovia,

– holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman, A. Hanje a J. M. Hoogveld, splnomocnení zástupcovia,

– portugalská vláda, v zastúpení: P. Barros da Costa, A. Pimenta, J. Ramos a Â. Seiça Neves, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: A. Bouchagiar, H. Kranenborg a Z. Teleki, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní z 12. septembra 2024,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 1, ďalej len „GDPR“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi žalujúcou stranou VP, fyzickou osobou, a Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (Národné generálne riaditeľstvo cudzineckej polície, Maďarsko), (ďalej len „úrad príslušný v azylových veciach“) vo veci opravy údajov týkajúcich sa rodovej identity žalujúcej strany VP vo verejnom registri vedenom týmto orgánom.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 1, 10, 59 a 73 GDPR stanovujú:

„(1) Ochrana fyzických osôb v súvislosti so spracúvaním osobných údajov patrí medzi základné práva. V článku 8 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len ‚Charta‘) a v článku 16 ods. 1 [ZFEÚ] sa stanovuje, že každý má právo na ochranu osobných údajov, ktoré sa ho týkajú.

…

(10) S cieľom zabezpečiť konzistentnú a vysokú úroveň ochrany fyzických osôb a odstrániť prekážky tokov osobných údajov v rámci [Európskej ú]nie, úroveň ochrany práv a slobôd fyzických osôb pri spracúvaní týchto údajov by mala byť rovnaká vo všetkých členských štátoch. Konzistentné a jednotné uplatňovanie pravidiel ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov by sa malo zabezpečiť v rámci celej Únie. Pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov na účely dodržania zákonnej povinnosti, plnenia úloh realizovaných vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi, členské štáty by mali mať možnosť zachovať alebo zaviesť vnútroštátne predpisy, ktorými by sa spresnilo uplatňovanie pravidiel stanovených v tomto nariadení. …

…

(59) Mali by sa stanoviť postupy, ktoré by dotknutej osobe uľahčili uplatnenie jej práv podľa tohto nariadenia a ktoré by zahŕňali mechanizmy na vyžiadanie si a prípadné získanie bezplatného prístupu k osobným údajom a ich bezplatnú opravu alebo vymazanie, a na uplatnenie práva namietať. …

…

(73) Právom Únie alebo právom členského štátu sa môžu uložiť obmedzenia týkajúce sa osobitných zásad a práv na… opravu alebo vymazanie osobných údajov…, pokiaľ je to v demokratickej spoločnosti potrebné a primerané na zaistenie verejnej bezpečnosti vrátane… predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií, vrátane ochrany pred ohrozením verejnej bezpečnosti a predchádzania takémuto ohrozeniu… alebo iných dôležitých cieľov všeobecného verejného záujmu Únie alebo členského štátu, najmä… vedenia verejných registrov vedených vo všeobecnom verejnom záujme… alebo ochrany dotknutej osoby alebo práv a slobôd iných vrátane sociálnej ochrany, verejného zdravia a humanitárnych účelov. Uvedené obmedzenia by mali byť v súlade s požiadavkami stanovenými v Charte a v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd [podpísanom 4. novembra 1950 v Ríme (ďalej len ‚EDĽP')]."

4 Článok 1 GDPR, nazvaný „Predmet úpravy a ciele", v odseku 2 stanovuje:

„Týmto nariadením sa chránia základné práva a slobody fyzických osôb, najmä ich právo na ochranu osobných údajov."

5 Článok 2 GDPR s názvom „Vecná pôsobnosť" v odseku 1 uvádza:

„Toto nariadenie sa vzťahuje na spracúvanie osobných údajov vykonávané úplne alebo čiastočne automatizovanými prostriedkami a na spracúvanie inými než automatizovanými prostriedkami v prípade osobných údajov, ktoré tvoria súčasť informačného systému alebo sú určené na to, aby tvorili súčasť informačného systému."

6 Podľa článku 4 GDPR nazvaného „Vymedzenie pojmov“:

„Na účely tohto nariadenia sú:

1. ‚osobné údaje‘ akékoľvek informácie týkajúce sa identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby (ďalej len ‚dotknutá osoba‘); ‚identifikovateľná fyzická osoba‘ je osoba, ktorú možno identifikovať priamo alebo nepriamo, najmä odkazom na identifikátor, ako je meno, identifikačné číslo, lokalizačné údaje, online identifikátor, alebo odkazom na jeden či viaceré prvky, ktoré sú špecifické pre fyzickú, fyziologickú, genetickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu tejto fyzickej osoby;

2. ‚spracúvanie‘ je operácia alebo súbor operácií s osobnými údajmi alebo súbormi osobných údajov, napríklad získavanie, zaznamenávanie, usporadúvanie, štruktúrovanie, uchovávanie, prepracúvanie alebo zmena, vyhľadávanie, prehliadanie, využívanie, poskytovanie prenosom, šírením alebo poskytovanie iným spôsobom, preskupovanie alebo kombinovanie, obmedzenie, vymazanie alebo likvidácia, bez ohľadu na to, či sa vykonávajú automatizovanými alebo neautomatizovanými prostriedkami;

…“

7 Článok 5 GDPR, nazvaný „Zásady spracúvania osobných údajov“, v odseku 1 stanovuje:

„Osobné údaje musia byť:

…

d) správne a podľa potreby aktualizované; musia sa prijať všetky potrebné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že sa osobné údaje, ktoré sú nesprávne z hľadiska účelov, na ktoré sa spracúvajú, bezodkladne vymažú alebo opravia (‚správnosť‘);

…“

8 Článok 6 GDPR, ktorý má názov „Zákonnosť spracúvania“, stanovuje:

„1. Spracúvanie je zákonné iba vtedy a iba v tom rozsahu, keď je splnená aspoň jedna z týchto podmienok:

…

c) spracúvanie je nevyhnutné na splnenie zákonnej povinnosti prevádzkovateľa;

…

e) spracúvanie je nevyhnutné na splnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi;

…

2. Členské štáty môžu zachovať alebo zaviesť špecifickejšie ustanovenia s cieľom prispôsobiť uplatňovanie pravidiel tohto nariadenia s ohľadom na spracúvanie v súlade s odsekom 1 písm. c)

a e), a to presnejším stanovením osobitných požiadaviek na spracúvanie a stanovením ďalších opatrení, ktorými sa zaistí zákonné a spravodlivé spracúvanie, vrátane požiadaviek na iné osobitné situácie spracúvania stanovené v kapitole IX.

3. Základ pre spracúvanie uvedené v odseku 1 písm. c) a e) musí byť stanovený:

a) v práve Únie alebo

b) v práve členského štátu vzťahujúcom sa na prevádzkovateľa.

Účel spracúvania sa stanoví v tomto právnom základe, alebo pokiaľ ide o spracúvanie uvedené v odseku 1 písm. e), spracúvanie je nevyhnutné na splnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi. Uvedený právny základ môže obsahovať osobitné ustanovenia na prispôsobenie uplatňovania pravidiel tohto nariadenia, vrátane: všeobecných podmienok vzťahujúcich sa na zákonnosť spracúvania prevádzkovateľom; typov spracúvaných údajov; dotknutých osôb; subjektov, ktorým sa môžu osobné údaje poskytnúť, a účely, na ktoré ich možno poskytnúť; obmedzenia účelu; doby uchovávania; a spracovateľských operácií a postupov vrátane opatrení na zabezpečenie zákonného a spravodlivého spracúvania, ako napríklad tie na iné osobitné situácie spracúvania, ako sú stanovené v kapitole IX. Právo Únie alebo právo členského štátu musí spĺňať cieľ verejného záujmu a byť primerané sledovanému oprávnenému cieľu.

…“

9 Podľa článku 16 nariadenia GDPR, nazvaného „Právo na opravu“:

„Dotknutá osoba má právo na to, aby prevádzkovateľ bez zbytočného odkladu opravil nesprávne osobné údaje, ktoré sa jej týkajú. So zreteľom na účely spracúvania má dotknutá osoba právo na doplnenie neúplných osobných údajov, a to aj prostredníctvom poskytnutia doplnkového vyhlásenia.“

10 Článok 23 GDPR má názov „Obmedzenia“ a v odseku 1 stanovuje:

„V práve Únie alebo práve členského štátu, ktorému prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ podliehajú, sa prostredníctvom legislatívneho opatrenia môže obmedziť rozsah povinností a práv ustanovených v článkoch 12 až 22 a v článku 34, ako aj v článku 5, pokiaľ jeho ustanovenia zodpovedajú právam a povinnostiam ustanoveným v článkoch 12 až 22, ak takéto obmedzenie rešpektuje podstatu základných práv a slobôd a je nevyhnutným a primeraným opatrením v demokratickej spoločnosti s cieľom zaistiť:

a) národnú bezpečnosť;

b) obranu;

c) verejnú bezpečnosť;

d) predchádzanie trestným činom, ich vyšetrovanie, odhaľovanie alebo stíhanie alebo výkon trestných sankcií vrátane ochrany pred ohrozením verejnej bezpečnosti a jeho predchádzanie;

e) iné dôležité ciele všeobecného verejného záujmu Únie alebo členského štátu, najmä predmet dôležitého hospodárskeho alebo finančného záujmu Únie alebo členského štátu vrátane peňažných, rozpočtových a daňových záležitostí, verejného zdravia a sociálneho zabezpečenia;

…

h) monitorovaciu, kontrolnú alebo regulačnú funkciu spojenú, hoci aj príležitostne, s výkonom verejnej moci v prípadoch uvedených v písmenách a) až e) a g);

…“

Maďarské právo

11 Ustanovenie § 81 menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (zákon č. LXXX z roku 2007 o práve na azyl) z 29. júna 2007 (*Magyar Közlöny* 2007/83, ďalej len „zákon o azyle“) stanovuje:

„Orgán príslušný v azylových veciach spracúva v registri týkajúcom sa tejto oblasti osobné údaje utečencov, osôb požívajúcich doplnkovú ochranu, osôb, ktoré získali postavenie prijatej osoby v rámci programov presídľovania, osôb požívajúcich dočasnú ochranu, ako aj osôb, ktoré žiadajú o medzinárodnú ochranu, a osôb, na ktoré sa vzťahuje dublinský postup (ďalej spoločne len ‚osoby, na ktoré sa vzťahuje tento zákon‘), ako aj údaje týkajúce sa ich pobytu a pomoci a podpory, na ktorú majú nárok, ako aj ich následných zmien s cieľom:

a) overiť, či majú postavenie utečenca, osôb požívajúcich doplnkovú ochranu, osôb požívajúcich dočasnú ochranu alebo osôb, ktoré získali postavenie prijatej osoby v rámci programov presídľovania, a zabezpečiť, aby mohli využívať práva vyplývajúce z tohto postavenia;

b) overiť, či majú nárok na pomoc a podporu v zmysle tohto zákona a iných právnych predpisov;

c) zistiť ich osobnú identifikáciu;

d) zamedziť duplicite postupov a

e) zistiť, či bola žiadosť podaná viackrát.“

12 Ustanovenie § 82 zákona o azyle stanovuje:

„Na účely tejto kapitoly sa za ‚identifikačné údaje fyzických osôb‘ považujú tieto údaje osôb, na ktoré sa vzťahuje tento zákon:

…

f) rod.“

13 Podľa § 83 ods. 1 uvedeného zákona:

„Register v azylových veciach obsahuje tieto údaje o osobách, na ktoré sa vzťahuje tento zákon:

a) identifikačné údaje fyzických osôb;

…“

14 V § 83A ods. 5 zákona o azyle sa uvádza:

„Orgán príslušný v azylových veciach je povinný *ex offo* vymazať zápisy, ktoré sú v rozpore s právnou úpravou, opraviť nesprávne zápisy a doplniť vynechané zápisy v úradnom registri, ktorý vedie.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

15 Žalujúca strana VP je osoba iránskej štátnej príslušnosti, ktorá v Maďarsku získala postavenie utečenca v roku 2014. Na podporu svojej žiadosti o priznanie tohto postavenia sa táto osoba odvolávala na svoju transrodovosť a predložila lekárske potvrdenia vystavené odborníkmi v odboroch psychiatria a gynekológia. Podľa týchto potvrdení sa žalujúca strana VP síce narodila ako žena, no jej rodová identita bola mužská. Po priznaní postavenia utečenca na tomto základe však bola uvedená osoba zapísaná ako žena do azylového registra, ktorý v súlade s ustanoveniami zákona o azyle vedie úrad príslušný v azylových veciach a obsahuje identifikačné údaje fyzických osôb, ktoré získali toto postavenie, vrátane rodu.

16 V priebehu roka 2022 podala žalujúca strana VP na úrad príslušný v azylových veciach na základe článku 16 GDPR žiadosť o opravu svojho rodu na mužský a o zmenu svojho krstného mena v azylovom registri. K tejto žiadosti pripojila spomenuté lekárske potvrdenia. V rozhodnutí z 11. októbra 2022 uvedený úrad žiadosť zamietol z dôvodu, že žalujúca strana VP nepreukázala, že podstúpila chirurgickú zmenu pohlavia, a že predložené potvrdenia potvrdzujú len jej transrodovosť.

17 Žalujúca strana VP podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu o neplatnosť na Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko), ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Na podporu svojej žaloby žalujúca strana VP tvrdí, že transrodová identita zo svojej podstaty znamená zmenenú rodovú identitu a že predložené lekárske potvrdenia túto zmenu potvrdzujú. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že na účely uznania zmeny rodovej identity nemožno vyžadovať chirurgickú zmenu pohlavia. Požiadavka takejto povahy je tiež v rozpore najmä s článkami 3 a 7 Charty. Žalujúca strana VP okrem toho tvrdí, že viaceré členské štáty vrátane Belgického kráľovstva, Dánskeho kráľovstva, Írska, Helénskej republiky, Maltskej republiky, Portugalskej republiky a Švédskeho kráľovstva uznávajú zmeny rodovej identity na základe vyhlásení dotknutých osôb. Žalujúca strana VP uvádza, že lekárske potvrdenia predložené na podporu žaloby, ktorú podala, poukazujú na jej mužský vzhľad a ako diagnózu výslovne odkazujú na kód F64.0 medzinárodnej klasifikácie chorôb vypracovanej Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO), ktorý sa týka transrodovej identity.

18 Úrad príslušný v azylových veciach navrhuje žalobu zamietnuť.

19 Podľa vnútroštátneho súdu hoci zákon o azyle nepochybne obsahuje všeobecné ustanovenie, pokiaľ ide o opravu nesprávnych zápisov, tento zákon nestanovuje ani postup, ani podmienky uznania zmeny rodovej identity a/alebo krstného mena v súvislosti s takouto zmenou. V tejto súvislosti Alkotmánybíróság (Ústavný súd, Maďarsko) vo svojom rozsudku č. 6/2018 z 27. júna 2018 konštatoval, že skutočnosť, že maďarský zákonodarca neprijal postup umožňujúci osobám, ktoré majú legálny pobyt v Maďarsku bez toho, aby mali postavenie maďarských štátnych príslušníkov, zmeniť údaj o ich rode a krstnom mene, hoci maďarskí štátni príslušníci takúto možnosť majú, je protiústavná. Okrem toho Európsky súd pre ľudské práva svojím rozsudkom zo

16. júla 2020, Rana v. Maďarsko (CE:ECHR:2020:0716JUD004088817), rozhodol, že Maďarsko porušilo EDĽP tým, že nestanovilo postup právneho uznania zmeny rodovej identity pre utečencov. Táto situácia právneho vákua odvtedy napriek týmto rozsudkom pretrváva.

20 Uvedenú situáciu ešte zhoršuje okolnosť, že od roku 2020 pre maďarských štátnych príslušníkov prestala existovať možnosť právneho uznania zmeny rodovej identity. Práve z dôvodu neexistencie možnosti uznania vo vnútroštátnom práve podala žalujúca strana VP žalobu na základe článku 16 GDPR. V tomto kontexte sa vnútroštátny súd pýta, či tento článok ukladá úradu príslušnému v azylových veciach povinnosť opraviť údaje o rodovej príslušnosti v azylovom registri, a ak áno, aké dôkazy musí dotknutá osoba predložiť na podporu svojej žiadosti.

21 Za týchto podmienok Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 16 GDPR vykladať v tom zmysle, že orgán zodpovedný podľa vnútroštátneho práva za registre je povinný v súvislosti s výkonom práv dotknutej osoby opraviť osobný údaj týkajúci sa rodu tejto osoby, ktorý tento orgán zaznamenal, v prípade, že sa tento údaj zmenil po jeho zápise do registra, a z tohto dôvodu nie je v súlade so zásadou správnosti stanovenou v článku 5 ods. 1 písm. d) GDPR?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku, má sa článok 16 GDPR vykladať v tom zmysle, že vyžaduje, aby osoba, ktorá žiada o opravu údaja týkajúceho sa jej rodu, predložila dôkazy na podporu jej žiadosti o opravu?

3. V prípade kladnej odpovede na druhú prejudiciálnu otázku, má sa článok 16 GDPR vykladať v tom zmysle, že žiadajúca osoba je povinná preukázať, že podstúpila chirurgickú zmenu pohlavia?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

22 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 16 GDPR vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu orgánu zodpovednému za vedenie verejného registra ukladá povinnosť opraviť osobné údaje týkajúce sa rodovej identity fyzickej osoby, ak tieto údaje nie sú správne v zmysle článku 5 ods. 1 písm. d) tohto nariadenia.

23 Na úvod treba pripomenúť, že podľa článku 16 GDPR má dotknutá osoba právo, aby prevádzkovateľ bez zbytočného odkladu opravil nesprávne osobné údaje, ktoré sa jej týkajú. So zreteľom na účely spracúvania má dotknutá osoba právo na doplnenie neúplných osobných údajov, a to aj prostredníctvom poskytnutia doplnkového vyhlásenia.

24 Toto ustanovenie konkretizuje základné právo zakotvené v článku 8 ods. 2 druhej vete Charty, podľa ktorého má každý právo na prístup k zhromaždeným údajom, ktoré sa ho týkajú, a právo na ich opravu.

25 Okrem toho článok 16 GDPR treba vykladať po prvé s prihliadnutím na článok 5 ods. 1 písm. d) GDPR, ktorý zakotvuje zásadu správnosti, podľa ktorej musia byť spracúvané údaje správne a v prípade potreby aktualizované, pričom sa musia prijať všetky potrebné opatrenia, aby sa

zabezpečilo, že sa osobné údaje, ktoré sú nesprávne z hľadiska účelov, na ktoré sa spracúvajú, bezodkladne vymažú alebo opravia. Po druhé treba toto ustanovenie vykladať aj s prihliadnutím na odôvodnenie 59 GDPR, podľa ktorého by sa mali stanoviť postupy, ktoré by dotknutej osobe uľahčili uplatnenie jej práv podľa tohto nariadenia a ktoré by zahŕňali mechanizmy na vyžiadanie si a prípadné získanie bezplatnej opravy osobných údajov.

26 V tejto súvislosti treba spresniť, že podľa judikatúry Súdneho dvora sa správnosť a úplnosť osobných údajov musí posúdiť vzhľadom na účel, na ktorý boli tieto údaje získané (pozri analogicky rozsudok z 20. decembra 2017, Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, bod 53).

27 Napokon na účely výkladu článku 16 GDPR treba ešte pripomenúť, že cieľ sledovaný týmto nariadením, ktorý vyplýva z jeho článku 1, ako aj z jeho odôvodnení 1 a 10, spočíva najmä v zabezpečení vysokej úrovne ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb, najmä ich práva na súkromie v súvislosti so spracúvaním osobných údajov, zakotveného v článku 8 ods. 1 Charty a v článku 16 ods. 1 ZFEÚ (rozsudok z 9. januára 2025, Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, bod 21 a citovaná judikatúra).

28 V zmysle tohto cieľa musí byť každé spracúvanie osobných údajov najmä v súlade so zásadami týkajúcimi sa spracúvania takýchto údajov uvedenými v článku 5 GDPR, vrátane zásady správnosti pripomenutej v bode 25 tohto rozsudku, ale musí spĺňať aj podmienky zákonnosti vymenované v článku 6 tohto nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. januára 2025, Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, bod 22 a citovanú judikatúru).

29 Za týchto podmienok predstavuje aktualizácia spracúvaných údajov základný aspekt ochrany dotknutej osoby pri spracúvaní týchto údajov.

30 V prejednávanej veci je nesporné na jednej strane, že informáciu týkajúcu sa rodovej identity žalujúcej strany VP možno kvalifikovať ako „osobný údaj“, keďže sa týka identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby v zmysle článku 4 bodu 1 GDPR, a na druhej strane, že tento údaj bol predmetom „spracúvania“ v zmysle článku 4 bodu 2 tohto nariadenia, keďže bol získaný a zaznamenaný úradom príslušným v azylových veciach vo verejnom registri, a to v azylovom registri. Preto takéto spracúvanie, ktoré sa týka údajov, ktoré tvoria súčasť informačného systému alebo sú určené na to, aby tvorili súčasť informačného systému, patrí na základe článku 2 ods. 1 tohto nariadenia do vecnej pôsobnosti uvedeného nariadenia (pozri analogicky rozsudok z 9. januára 2025, Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, bod 30).

31 Hoci sa zdá, že dodržanie podmienok zákonnosti dotknutého spracúvania v zmysle článku 6 GDPR nebolo v rámci sporu vo veci samej spochybnené, VP, teda žalujúca strana, ktorá žiada o opravu osobných údajov týkajúcich sa jej rodovej identity podľa článku 16 uvedeného nariadenia, spochybňuje dodržanie zásady správnosti uvedenej v článku 5 ods. 1 písm. d) tohto nariadenia zo strany úradu príslušného v azylových veciach.

32 Vzhľadom na judikatúru pripomenutú v bode 26 tohto rozsudku prináleží vnútroštátnemu súdu, aby overil správnosť údaja, o ktorý ide vo veci samej, z hľadiska účelu, na ktorý bol tento údaj získaný, a s prihliadnutím na § 81 písm. c) zákona o azyle najmä posúdil, či je cieľom získania tohto údaja identifikovať dotknutú osobu. Ak by to tak bolo, zdá sa, že uvedený údaj sa týka rodovej identity, ktorú táto osoba vnútorne prežíva, a nie rodovej identity, ktorá jej bola pripísaná pri narodení. V takomto kontexte na rozdiel od toho, čo tvrdí maďarská vláda, prináleží

prevádzkovateľovi, v prejednávanej veci úradu príslušnému v azylových veciach, aby zohľadnil rodovú identitu uvedenej osoby v čase jej zápisu do azylového registra, a nie rodovú identitu, ktorá jej bola pripísaná pri narodení.

33 Ako v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 31 a 40 svojich návrhov, a vzhľadom na spis, ktorý má Súdny dvor k dispozícii a podľa ktorého Maďarsko v rámci konania o priznaní postavenia utečenca pripustilo, že žalujúca strana VP je transrodovou osobou, sa preto zdá, že osobný údaj týkajúci sa rodovej identity tejto osoby, uvedený v azylovom registri, je nesprávny od jeho zápisu.

34 V tejto súvislosti na rozdiel od toho, čo tvrdí maďarská vláda, sa členský štát nemôže odvolávať na osobitné ustanovenia vnútroštátneho práva prijaté na základe článku 6 ods. 2 a 3 GDPR, aby bránil právu na opravu zakotvenému v článku 8 ods. 2 Charty a konkretizovanému v článku 16 GDPR.

35 Na jednej strane totiž z odôvodnenia 10 tretej vety tohto nariadenia vyplýva, že tieto osobitné ustanovenia sú určené len na ďalšie spresnenie uplatňovania pravidiel obsiahnutých v GDPR, a nie na to, aby vytvárali výnimky z týchto pravidiel.

36 Na druhej strane právo na opravu stanovené v článku 16 GDPR môže byť obmedzené len za podmienok určených v článku 23 tohto nariadenia v spojení s jeho odôvodnením 73. Členský štát tak môže najmä prostredníctvom vnútroštátnych legislatívnych opatrení stanoviť obmedzenia tohto práva, pokiaľ ide o osobné údaje nachádzajúce sa vo verejných registroch vedených z dôvodov všeobecného verejného záujmu. V prejednávanej veci však, ako v podstate uviedol generálny advokát v bode 44 svojich návrhov, zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, nevyplýva, že by maďarský zákonodarca tým, že dodržal podmienky uvedené v článku 23 GDPR, obmedzil rozsah uvedeného práva na opravu, ani že by úrad príslušný v azylových veciach odôvodnil svoje zamietnutie požadovanej opravy odvolaním sa na takéto zákonné obmedzenie. S výhradou overenia vnútroštátnym súdom sa totiž zdá, že toto odmietnutie nie je založené na legislatívnom opatrení prijatom na základe článku 23 GDPR, ale na konštatovaní, že zo strany žalujúcej strany VP nebol predložený dôkaz o rodovej identite.

37 Členský štát sa v každom prípade nemôže so zámerom brániť právu na opravu odvolávať na neexistenciu konania o právnom uznaní transrodovej identity vo svojom vnútroštátnom práve. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že hoci právo Únie nezasahuje do právomoci členských štátov v oblasti osobného stavu osôb a právneho uznávania ich rodovej identity, tieto štáty musia pri výkone tejto právomoci dodržiavať právo Únie. Vnútroštátna právna úprava, ktorá bráni tomu, aby transrodová osoba, ktorej rodová identita nebola uznaná, mohla splniť podmienku potrebnú na uplatňovanie práva chráneného právom Únie, akým je v prejednávanej veci právo zakotvené v článku 8 ods. 2 Charty a konkretizované v článku 16 GDPR, musí byť v zásade považovaná za nezlučiteľnú s právom Únie (pozri analogicky rozsudok zo 4. októbra 2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, body 53 a 60, ako aj citovanú judikatúru).

38 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 16 GDPR sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu orgánu zodpovednému za vedenie verejného registra ukladá povinnosť opraviť osobné údaje týkajúce sa rodovej identity fyzickej osoby, ak tieto údaje nie sú správne v zmysle článku 5 ods. 1 písm. d) tohto nariadenia.

O druhej a tretej otázke

39 Druhou a treťou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 16 GDPR vykladať v tom zmysle, že členský štát môže prostredníctvom správnej praxe podmieniť výkon práva na opravu osobných údajov týkajúcich sa rodovej identity fyzickej osoby, ktoré sa nachádzajú vo verejnom registri, predložením dôkazov, najmä o chirurgickej zmene pohlavia.

40 Ako uviedol generálny advokát v bode 47 svojich návrhov, článok 16 GDPR nespresňuje, aké dôkazy môže požadovať prevádzkovateľ na účely preukázania nesprávnosti osobných údajov, ktorých opravu fyzická osoba požaduje.

41 Aj keď v tomto kontexte dotknutá osoba, ktorá žiada o opravu týchto údajov, môže byť povinná predložiť relevantné a dostatočné dôkazy, ktoré možno za okolností prejednávanej veci od tejto osoby rozumne požadovať na účely preukázania nesprávnosti uvedených údajov [pozri analogicky rozsudok z 8. decembra 2022, Google (Odstránenie údajne nesprávneho obsahu), C-460/20, EU:C:2022:962, body 68 a 72], treba spresniť, ako bolo pripomenuté v bode 36 tohto rozsudku, že členský štát môže obmedziť výkon práva na opravu len pri dodržaní článku 23 GDPR.

42 Článok 23 ods. 1 GDPR pritom stanovuje, že právna úprava Únie alebo členského štátu, ktorej prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ podliehajú, môže prostredníctvom legislatívneho opatrenia obmedziť rozsah povinností a práv ustanovených v článkoch 12 až 22 a v článku 34 tohto nariadenia, ako aj v jeho článku 5, pokiaľ ustanovenia uvedenej právnej úpravy zodpovedajú právam a povinnostiam ustanoveným v článkoch 12 až 22 uvedeného nariadenia, avšak za predpokladu, že takéto obmedzenie rešpektuje podstatu základných práv a slobôd a je nevyhnutným a primeraným opatrením v demokratickej spoločnosti na zabezpečenie určitých cieľov vymenovaných v tomto nariadení, ako sú najmä dôležité ciele všeobecného verejného záujmu Únie alebo členského štátu. Ako bolo uvedené v bode 36 tohto rozsudku, právo na opravu môže podliehať obmedzeniam v súvislosti s prevádzkou verejných registrov vedených z dôvodov všeobecného verejného záujmu, najmä s cieľom zabezpečiť spoľahlivosť a koherenciu týchto registrov.

43 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že dotknutý členský štát prijal správnu prax spočívajúcu v podmienení výkonu práva transrodovej osoby na opravu údajov, ktoré sa týkajú jej rodovej identity a sú uvedené vo verejnom registri, predložením dôkazov o chirurgickej zmene pohlavia. Takáto správna prax vedie k obmedzeniu práva na opravu, ktoré musí byť v súlade s podmienkami uvedenými v článku 23 GDPR, ako bolo pripomenuté v dvoch predchádzajúcich bodoch tohto rozsudku.

44 Po prvé však treba uviesť, že táto správna prax nespĺňa požiadavku, podľa ktorej právo členského štátu môže obmedziť rozsah práva stanoveného v článku 16 GDPR len prostredníctvom legislatívneho opatrenia. S výhradou overenia vnútroštátnym súdom sa totiž zdá, že maďarské právo neobsahuje nijaké legislatívne opatrenie týkajúce sa dôkazných požiadaviek uplatniteľných v prípade opravy údajov o rodovej identite osôb zapísaných v azylovom registri.

45 Po druhé takáto správna prax zasahuje do podstaty základných práv zaručených Chartou, a najmä do podstaty práva na nedotknuteľnosť osoby a práva na rešpektovanie súkromného života, ktoré sú uvedené v článkoch 3 a 7 Charty.

46 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s článkom 52 ods. 3 Charty majú práva zaručené Chartou rovnaký zmysel a rozsah ako zodpovedajúce práva zaručené EDĽP, pričom tento dohovor predstavuje minimálnu úroveň ochrany (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. októbra 2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, bod 63 a citovanú judikatúru).

47 Z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva pritom vyplýva, že článok 8 EDĽP, ktorý zodpovedá článku 7 Charty, chráni rodovú identitu osoby, ktorá je základným prvkom a jedným z najintímnejších aspektov jej súkromného života. Toto ustanovenie teda zahŕňa právo každého na zistenie podrobností o svojej identite ako ľudskej bytosti, to znamená aj právo transrodových osôb na osobné naplnenie a fyzickú a morálnu integritu a na rešpektovanie a uznanie ich rodovej identity. Na tento účel tak článok 8 ukladá štátom okrem negatívnych povinností, ktorých cieľom je chrániť transrodové osoby pred svojvoľnými zásahmi orgánov verejnej moci, aj pozitívne povinnosti, ktoré zahŕňajú aj zavedenie účinných a dostupných postupov zaručujúcich reálne dodržiavanie ich práva na rodovú identitu. Okrem toho vzhľadom na osobitný význam tohto práva majú štáty v tejto oblasti len obmedzenú mieru voľnej úvahy (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. októbra 2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, bod 64 a 65 a citovanú judikatúru).

48 V tejto súvislosti Európsky súd pre ľudské práva najmä rozhodol, že uznanie rodovej identity transrodovej osoby nemôže byť podmienené vykonaním chirurgického zákroku, ktorý si táto osoba neželá (pozri v tomto zmysle rozsudok ESĽP, 19. januára 2021, X a Y v. Rumunsko, CE:ECHR:2021:0119JUD000214516, body 165 a 167, ako aj citovanú judikatúru).

49 Napokon po tretie, taká správna prax, o akú ide vo veci samej, nie je v žiadnom prípade nevyhnutná ani primeraná na účely zabezpečenia spoľahlivosti a koherencie verejného registra, akým je azylový register, keďže lekárske potvrdenie, vrátane predchádzajúcej psychodiagnostiky, môže v tejto súvislosti predstavovať relevantný a dostatočný dôkaz (pozri v tomto zmysle rozsudok ESĽP, 6. apríla 2017, A. P., Garçon a Nicot v. Francúzsko, CE:ECHR:2017:0406JUD007988512, body 139 a 142).

50 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na druhú a tretiu otázku odpovedať tak, že článok 16 GDPR sa má vykladať v tom zmysle, že na účely výkonu práva na opravu osobných údajov týkajúcich sa rodovej identity fyzickej osoby, ktoré sa nachádzajú vo verejnom registri, môže byť táto osoba povinná predložiť relevantné a dostatočné dôkazy, ktoré možno od nej rozumne požadovať na preukázanie nesprávnosti týchto údajov. Členský štát však v žiadnom prípade nemôže prostredníctvom správnej praxe podmieniť výkon tohto práva predložením dôkazov o chirurgickej zmene pohlavia.

O trovách

51 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov),**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   vnútroštátnemu orgánu zodpovednému za vedenie verejného registra ukladá povinnosť opraviť osobné údaje týkajúce sa rodovej identity fyzickej osoby, ak tieto údaje nie sú správne v zmysle článku 5 ods. 1 písm. d) tohto nariadenia.

2. **Článok 16 nariadenia 2016/679**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   na účely výkonu práva na opravu osobných údajov týkajúcich sa rodovej identity fyzickej osoby, ktoré sa nachádzajú vo verejnom registri, môže byť táto osoba povinná predložiť relevantné a dostatočné dôkazy, ktoré možno od nej rozumne požadovať na preukázanie nesprávnosti týchto údajov. Členský štát však v žiadnom prípade nemôže prostredníctvom správnej praxe podmieniť výkon tohto práva predložením dôkazov o chirurgickej zmene pohlavia.

Podpisy